

Дацок Л., Микитюк С.
студенти групи 3-ПТБ-135/11

ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій і торгівлі»
Обуд О.П. викладач – методист, голова циклової комісії маркетингу та економічних дисциплін

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У СФЕРІ ПОСЛУГ ГРОМАДСЬКОГО ТРАНСПОРТУ НА УКРАЇНСЬКОМУ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ РИНКАХ

Світовий економічний розвиток на сучасному етапі характеризується глобальними економічними процесами, зближенням національних економік, сфер політичної і громадської діяльності, оптимізацією розміщення ресурсів і виробництва. Процеси глобалізації впливають і на розвиток транспортних систем. Так, на транспорті глобалізація проявляється у вдосконаленні транспортних та логістичних технологій, розвитку інтермодальних перевезень, впровадженні цифрових технологій, які дають можливість відстежувати переміщення вантажів у реальному часі. Взаємодія різних видів транспорту, складів та інших елементів транспортно-логістичної системи доповнюють один одного, працюють на кінцевий результат – задоволення потреб споживачів з урахуванням інтересів усіх зацікавлених сторін (стейкхолдерів).

Однією з причин критичного рівня галузі транспорту стало системне недофінансування та технічна відсталість, що загрожує вже не тільки виконанню його соціально-економічних функцій, але й національній безпеці.

Однак світові тенденції розвитку транспортних систем свідчать про стрімке об'єднання транспортних технологій та регіональних проектів. Транспорт стає все більш енергозберігаючим та «зеленим», безпечним і дружнім до пасажирів, клієнтів та довкілля. Багато країн світу планують до 2030 року замінити усі автомобілі із двигунами внутрішнього згорання на електромобілі. Зростання швидкостей та економічності транспортних засобів є основною тенденцією на всіх видах транспорту. Залізничні перевезення із швидкістю 350 км/год стають реальністю, а технології «Маглев» вже зараз забезпечують швидкість 500 км/год і більше.

Розвитку транспортно-логістичних систем та їх складових приділяють значну увагу усі країни світу. Так, транспортна система США, яка є найпотужнішою у світі і забезпечує постійну і надійну роботу економіки країни, розвивається за рахунок ефективної державної політики. Головний інструмент здійснення транспортної політики – використання різних програм поліпшення транспортної системи. Останнім часом для формування транспортної системи у США реалізуються три основні програми: програма економічного розвитку; програма мобільності.

Результатами виконання програми економічного розвитку транспорту у США є: незначне підвищення цін на транспортні послуги; збільшення обсягів перевезень; зменшення торговельних обмежень, які пов'язані з подальшим розвитком транспорту; можливість залучення до діяльності малого бізнесу. Результатами впровадження програми мобільності є: поліпшення стану транспортної системи США у відповідності з сучасними вимогами; зведення до

мінімуму витрат часу на переміщення; поліпшення безпеки та надійності транспортних засобів; скорочення транспортних витрат. Результатами виконання програми у соціальній сфері та сфері довкілля є: скорочення негативного впливу транспорту на стан довкілля та екосистему; поліпшення життєдіяльності та суспільних відносин; зменшення забруднюючих факторів, пов'язаних з транспортними джерелами.

Як свідчать дані Комітету по внутрішньому транспорту Європейської економічної комісії, розвитку транспортної системи Європейського союзу надається велике значення. Так, комісія зазначила, що політика ЄС в галузі транспорту націлена на стимулювання екологічної, безпечної та ефективної мобільності у всій Європі, підтримку внутрішнього товарного ринку і забезпечення права громадян вільно пересуватися по всій території ЄС. Згідно нової стратегії ЄС у галузі інфраструктури, обсяг фінансування транспортного сектора до 2020 року зросте втричі і складе 26 млрд. євро. При цьому фінансування транспортного сектора буде переорієнтовано на чітко позначену нову базову мережу, за допомогою якої буде сформована принципова основа системи перевезень у рамках єдиного європейського ринку. Її впровадженню буде сприяти створення дев'яти основних транспортних коридорів, які з'єднають держави-члени ЄС і зацікавлені сторони, що дозволить забезпечити концентрацію дефіцитних ресурсів і досягнути конкретних результатів

Ці інновації мають важливе значення і для України, так як восьмий та дев'ятий середземноморський коридори закінчуються на українському кордоні. Для України інтерес також представляє п'ятий коридор, який орієнтований на Східне Середземномор'я і з'єднує морські виходи Північного, Балтійського, Чорного і Середземного морів, що дозволяє оптимізувати використання пов'язаних з портами морських магістралей.

Транспорт є однією з базових галузей економіки. Транспортна галузь України має розгалужену залізничну мережу, розвинуту мережу автомобільних шляхів, морські порти та річкові термінали, аеропорти та широку мережу авіаційних сполучень, мережу маршрутів громадського пасажирського транспорту, автобусних станцій та вантажних митних терміналів. Це створює необхідні передумови для задоволення потреб населення у наданні транспортних послуг та розвитку бізнесу.

Сучасна інфраструктура, добросовісна ринкова конкуренція, розвиток і координація діяльності різних видів транспорту, разом із впровадженням ефективної системи управління, забезпечать основу для розвитку та функціонального зростання національної транспортної системи України. Покращення якості та рівня надання транспортних послуг стимулюватиме український експорт і сприятиме розвитку внутрішньої торгівлі[1].

Національна транспортна стратегія України на період до 2030 року визначає напрями покращення якості надання транспортних послуг, передбачає наближення рівня їх надання та розвитку інфраструктури до європейських стандартів, підвищення рівня безпеки та зменшення негативного впливу на довкілля, враховує необхідність децентралізації завдань та функцій центральних органів виконавчої влади, запровадження антикорупційної політики, корпоративного управління у державному секторі економіки [4].

Розвиток транспортно-логістичної системи в сучасних умовах повинен спиратися на такі принципи: сприяти забезпеченню економічного розвитку країни в цілому та її регіонів, що призведе до зростання добробуту населення та конкурентоспроможності країни; спиратися на інноваційні методи організації, управління, маркетингу, які забезпечують виконання її основної мети – задоволення потреб споживачів на основі злагодженої роботи усіх зацікавлених сторін; забезпечувати екологічну якість життя населення; сприяти високим соціальним стандартам життя, підвищенню зайнятості населення. Виконання цих принципів дозволить створити умови для ефективної конкуренції транспортних та логістичних підприємств, розвитку транспортної інфраструктури країни та її інтеграції з транспортно-логістичними системами інших країн[2].

Транспортна стратегія охоплює залізничний, автомобільний, морський і річковий, авіаційний транспорт та міський пасажирський транспорт загального користування. Вона визначає концептуальні засади формування та реалізації державної політики щодо забезпечення стабільного та ефективного функціонування транспортної галузі. Її реалізація створить умови для соціально-економічного розвитку країни, підвищення конкурентоспроможності національної економіки і рівня життя населення. Одним з основних пунктів транспортної стратегії є поліпшення інвестиційного клімату, а саме створення умов, для залучення приватного, в тому числі, іноземного капіталу. Передбачається масштабне залучення інвестицій на умовах концесій, державно-приватного партнерства тощо [3].

Отже, транспорт і логістика відіграють також істотну роль у формуванні дохідної частини бюджету країни, в тому числі за рахунок надання значного обсягу транспортних послуг при виконанні експортних та імпортних операцій. Вони сприяють наповненню державного та регіонального бюджетів, тому потребують підтримки з боку держави.

Список використаних джерел:

1. Брагінський В.В. Розвиток транспортно-логістичної системи як форма реалізації транзитного потенціалу України [Електронний ресурс]/В.В. Брагінський. – Режим доступу: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej14/txts/Braginskiy.pdf>. – Назва з екрану/

2. Роль глобализации экономики в развитии логистических систем [Электронный ресурс] / Режим доступа: http://serpavlion.narod.ru/K4/logistics/Tema_12_Globalnye_1_ogisticheskie_sistemy.htm. – Загл. с экрана.

3. Грузоперевозки в Европе: эффективность и равные условия для всех [Электронный ресурс] / Автотранспортный портал. – Режим доступа: http://transler.ru/content/archiv_perevozhic/perevozhic_08/perevozhic_99/Opyt_kolleg_quotGruzoperevozki_v_Evrope_effektivnost_i_ravnye_usloviya_dlya_vsehquot

4. Стратегічний план розвитку автомобільного транспорту на період до 2020 року.